

Tweede Kamer der Staten-Generaal
T.a.v. de leden van de vaste commissie Infrastructuur en Waterstaat
Postbus 20018
2500 EA 'S-GRAVENHAGE

DATUM 21 JUNI 2023
ONDERWERP Grondstoffenstrategie

Geachte leden van de vaste commissie voor Economische Zaken & Klimaat,

Op 29 juni behandelt u Grondstoffen strategie. FME wil u graag vier punten meegeven. In deze oplegger de punten in het kort, in de bijgevoegde kamerbrief staan deze punten uitgebreid uitgewerkt.

➤ Koppel de **Grondstoffenstrategie met** het **Nationaal Programma Circulaire Economie (NPCE)**; De Grondstoffenstrategie van december 2022 en het NPCE van februari 2023 en vormen samen de basis voor een krachtig toekomstgericht economisch beleid voor de maakindustrie. Graag zou FME zien dat Nederland aansluitend op het NPCE ook investeert in het vergroten van de leveringszekerheid van kritieke materialen. De maakindustrie zelf heeft een beperkte invloed op grondstoffengebruik maar kan wel een grote bijdrage leveren aan de verlaging van de milieudruk van producten en eigen productieprocessen door middel van ecodesign, levensduurverlenging en het sluiten van de materialenkringloop. Deze activiteiten vallen onder het NPCE. FME vindt het daarom logisch dat de Grondstoffenstrategie en het NPCE een tweeluik vormen.

➤ De noodzaak van beschikbaarheid van **kritieke grondstoffen** voor geopolitieke autonomie; Voor de klimaat- en energietransitie neemt het benodigde elektrische vermogen aan windmolens, zonnepanelen en elektrische auto's enorm toe. En daarmee onze behoefte aan nieuwe grondstoffen die voor meer dan 80% in landen buiten Europa, vooral China, beschikbaar zijn. FME vindt dat we moeten inzetten op diversificatie en daarmee versterking van de grondstofketens. FME pleit dan ook voor het betrekken van grondstoffen experts en meer samenwerking met landen zoals Duitsland in de vorm van een Critical Raw Materials Observatory.

Bovendien is er een verandering nodig van hoe we kijken naar het controleren van grondstoffen: van not in my backyard (NIMBY) naar better in my back yard (BIMBY). Niemand wil een windmolen, mijnbouw of groot industrieel bedrijf in de achtertuin. Maar we willen wel in (elektrische) auto's rijden, zonnepanelen en gebruik maken van ICT. Daarvoor zijn metalen en kritieke grondstoffen onmisbaar. Europa heeft een industrie nodig om deze activiteiten mogelijk te maken en moet de controle over thema's als milieueffecten, arbeidsomstandigheden en Internationaal Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (IMVO) houden. BIMBY moet dus het nieuwe uitgangspunt worden. Dat vergt wel lastige, maar noodzakelijke keuzes en investeren in draagvlak door de overheid.

➤ Voor **grondstoffenrecycling** is een **groene energie intensieve** industrie noodzakelijk. Zonder eigen industrie is Europa niet in staat de materiaalkringloop te sluiten en exporteren we Arbo- en milieuproblemen naar landen met vaak lagere eisen. Om de materiaalkringloop te sluiten zijn energie intensieve-processen nodig die zo spoedig mogelijk moeten draaien op 100% groene energie. Er is veel haast om de processen te verduurzamen, maar de industrie heeft ook tijd nodig deze transitie te kunnen doen en er is behoefte aan voldoende technici.

FME ziet dat de industrie hulp nodig heeft van de overheid bij de vergunningverlening, oplossen van netcongestieproblematiek bij elektrificatie, overschakelen op duurzame bronnen zoals, warmte, groen gas en waterstof. Het substantiële verschil in onder andere energieprijzen tussen Europa en andere landen zoals de VS leidt tot lagere investeringen in Europa of zelfs het vertrek van bedrijven. Een goed doordacht grondstoffenbeleid in combinatie met energiebeleid kan voorkomen dat onze bedrijven wegtrekken en draagt bij aan grotere open strategische autonomie.

➤ **Het gebrek aan middelen** op de begroting.

FME werkt samen met anderen hard aan de uitvoering van de Transitieagenda Maakindustrie. Maar er is een structureel gebrek aan middelen. Het gebrek aan middelen signaleert FME niet als enige. Ook het SER rapport “Evenwichtig sturen op de grondstoffen- en energietransitie voor brede welvaart” benoemt dit probleem. En zonder middelen kan er geen versnelling van de grondstoffentransitie plaatsvinden, terwijl de versnelling van de grondstoffentransitie cruciaal is om de klimaatdoelen te behalen.

Daarom pleit FME ervoor dat het kabinet ten minste € 100 miljoen investeert in de circulaire economie. FME vraagt om structurele middelen voor de circulaire economie en vraagt om **procesgeld** te reserveren voor de uitvoering van transitieagenda’s om te innoveren.

Mocht u nog vragen hebben, dan kunt u contact opnemen met Public Affairs adviseur mw. Laurine Bonnewits (0616109092)

Met vriendelijke groet,

Theo Henrar
Voorzitter FME